

Werkwijze: Dashboard Ongelijkheid in Amsterdam

Het dashboard Ongelijkheid in Amsterdam is een onderzoeksproject van Helen Lam, Bastian Ravesteijn en Coen van de Kraats van Erasmus School of Economics en de Vrije Universiteit Amsterdam in samenwerking met Kenniscentrum Ongelijkheid over de ontwikkeling van ongelijkheid over de levensloop binnen de Metropoolregio Amsterdam.

Het dashboard geeft inzicht in de ongelijkheden die zich voordoen in verschillende domeinen en levensfasen en in de samenhang daartussen. Daarbij wordt gekeken naar wonen, gezondheid en welzijn, werk en inkomen en onderwijs.

Doel: het doel van Kenniscentrum Ongelijkheid is het beschrijven, begrijpen en aanpakken van ongelijkheid in de Metropoolregio Amsterdam. Het dashboard Ongelijkheid in Amsterdam draagt hieraan bij door beschrijvende statistiek over ongelijkheid beschikbaar te stellen. Hiermee kunnen andere partners van het kenniscentrum ongelijkheid gericht aanpakken.

Hoe: met behulp van een interactieve en intuïtieve website krijgt de gebruiker inzicht in de relatie tussen omstandigheden in de jeugd en uitkomsten over de levensloop voor mensen die zijn opgegroeid in Metropoolregio Amsterdam. We gebruiken gedetailleerde gegevens over alle mensen die in bepaalde jaren tussen de jaren negentig en nu zijn opgegroeid in de Metropoolregio Amsterdam.

Wat: aan de hand van beschrijvende statistieken maakt het dashboard inzichtelijk waar, wanneer (dus op welke leeftijd) en hoe ongelijkheid ontstaat in de Metropoolregio Amsterdam.

Inhoudsopgave

1. Wat laat het dashboard zien?	3
2. Kort overzicht	7
3. Dertigers.....	10
4. 21-jarigen	13
5. 16-jarigen	15
6. Groep 8.....	17
7. Pasgeborenen-BIG2	20
8. Pasgeborenen-sterfte	22
A. Appendix uitkomsten	24
B. Appendix geografie	28
C. Appendix Schooladvies & eindtoetsadvies	30

1. Wat laat het dashboard zien?

Analyses

Het dashboard Ongelijkheid in Amsterdam toont twee soorten analyses die afhankelijk zijn van het gekozen kenmerk van de ouders (inkomen ouders of opleiding ouders):

1 Grafieken met inkomen van ouders op de horizontale as (X-as) en een gekozen uitkomstmaat op de verticale as (Y-as). Deze grafieken tonen het verband tussen het inkomen van ouders en een uitkomstmaat.

- Inkomen ouders wordt gedefinieerd als het gemiddelde gezamenlijk bruto persoonlijk jaarinkomen van de juridische ouders in bepaalde jaren.
- Uitkomstmaten in de domeinen wonen, gezondheid en welzijn, werk en inkomen, en onderwijs.

De grafieken tonen de samenhang tussen de omstandigheden van de kinderen in de jeugd en de uitkomsten van kinderen later in het leven. Om de omstandigheden in de jeugd van de kinderen vast te stellen kijken we naar het inkomen van de ouders gemeten in de jeugd (X-as), en kan verder een groep gekozen worden op basis van waar het kind woonde tijdens de jeugd (gebied), het geslacht, de migratieachtergrond en naar het aantal ouders in het gezin.

We hebben 43 uitkomstmaten van kinderen tussen geboorte en de leeftijd van midden dertig (Y-as). Deze uitkomstmaten worden op verschillende leeftijden gemeten, waardoor we ook verschillende leeftijdsgroepen gebruiken voor de analyse. De omstandigheden in de jeugd worden daarom ook op verschillende momenten gemeten voor elk van de vijf leeftijdsgroepen (Pasgeborenen; Leerlingen in groep 8; 16-jarigen; 21-jarigen; en Dertigers). De omstandigheden in de jeugd van kinderen uit de leeftijdsgroep Dertigers worden bijvoorbeeld op een ander moment gemeten dan kinderen uit de leeftijdsgroep 16-jarigen.

2a. Staafdiagrammen met opleiding van de ouders op de horizontale as (X-as) en een gekozen uitkomstmaat op de verticale as (Y-as). Staafdiagrammen tonen de gemiddeldes van een gekozen uitkomstmaat per opleidingsniveau van de ouders.

- Opleiding van de ouders wordt gedefinieerd als de hoogst behaalde opleiding van één van de ouders. Voor opleiding ouders hebben we drie categorieën: geen wo en hbo, hbo en wo. Staafdiagrammen zijn alleen beschikbaar voor de jongste twee leeftijdsgroepen (groep 8 en pasgeborenen), omdat de gegevens over de opleiding van de ouders pas beschikbaar zijn vanaf 1983 voor wo, 1986 voor hbo en 2004 voor mbo. Het opleidingsniveau 'geen hbo of wo' kan hierdoor niet verder gedifferentieerd worden.
- Uitkomstmaten in de domeinen: wonen, gezondheid en welzijn, werk en inkomen, en onderwijs.

2b. Lollipop-diagrammen met opleiding van de ouders op de horizontale as (X-as) en een gekozen uitkomstmaat op de verticale as (Y-as). Lollipop-diagrammen gebruiken dezelfde gegevens als de staafdiagrammen, maar visualiseren deze gegevens op een andere manier. De bolgrootte van elke lollipop is afhankelijk van het aantal mensen in elk van de drie onderwijsniveaus. Hierdoor is het mogelijk om in één oogopslag de aantallen kinderen per ouderlijk onderwijsniveau te zien.

Functionaliteiten van het dashboard

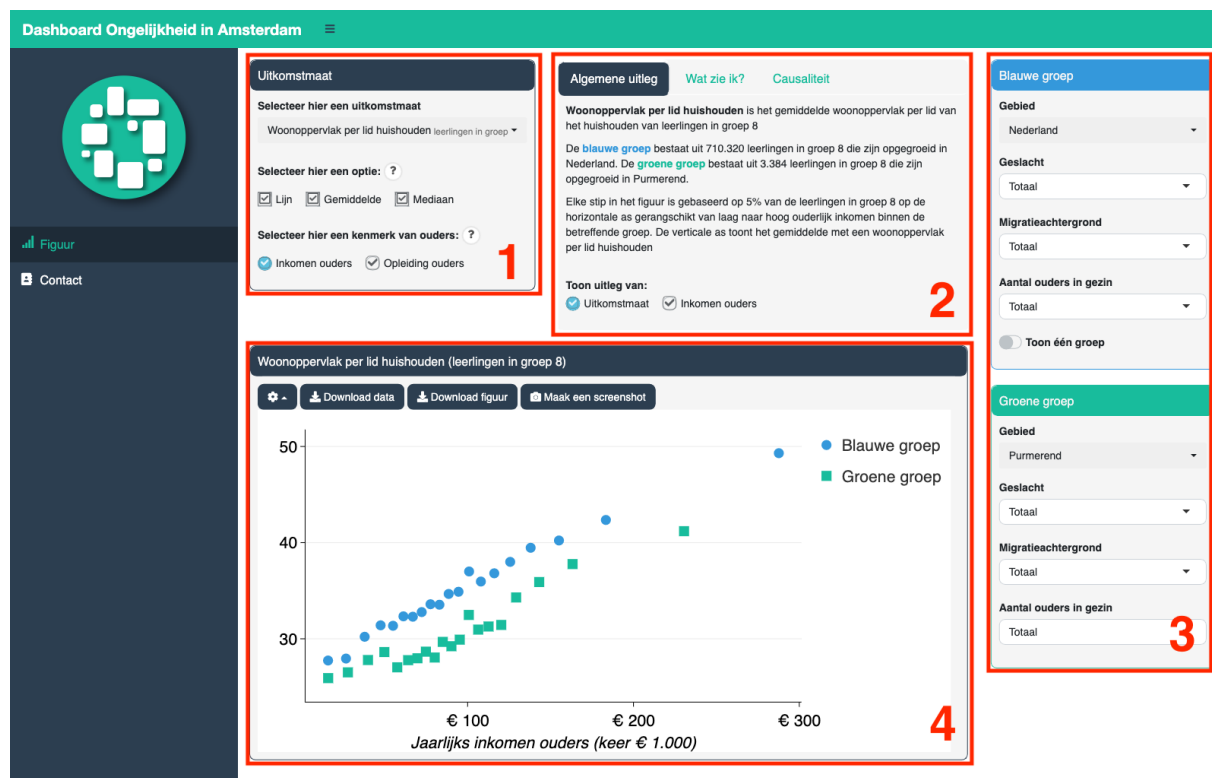
Het dashboard heeft een aantal functionaliteiten:

1) Box 'Uitkomstmaat'

- Selecteer hier een uitkomstmaat: de gebruiker kan kiezen uit 43 uitkomstmaten uit vier domeinen: gezondheid en welzijn, werk en inkomen, onderwijs en wonen.
- Selecteer hier een optie: de gebruiker kan kiezen uit drie opties voor de figuur:
  - Lijn: deze optie toont een geschatte lijn (hiervoor wordt een derde-orde polynoom (voor de figuren met 10 of 20 bollen) of een kwadratische vergelijking (voor de figuren met 5 bollen) geschat door de bollen middels de OLS-methode) door de bollen. Lijn is alleen beschikbaar voor de gradiënten met inkomen van ouders op de X-as.
  - Gemiddelde: deze optie toont het totaal gemiddelde van de betreffende groep.
- Selecteer hier een kenmerk van ouders:
  - Inkomen ouders: het gemiddelde gezamenlijk jaarinkomen van ouders. Deze optie toont de grafieken.
  - Opleiding ouders: hoogst behaalde opleiding van de hoogst opgeleide ouder. Deze optie toont de staafdiagrammen en lollipop-diagrammen.

2) Tabbox 'Algemeen', 'Wat zie ik?', en 'Causaliteit'

- Algemeen: algemene informatie over de gekozen uitkomstmaat, geografische en demografische kenmerken voor de gekozen groepen en de figuur.
- Wat zie ik?: uitleg over hoe de gebruiker de figuur moet lezen.
- Causaliteit: uitleg over causaliteit en waarom de analyses niet als bewijs kunnen gezien worden voor oorzakelijke verbanden.

Figuur 1 Screenshot van dashboard Ongelijkheid in Amsterdam

3) Demografische en geografische kenmerken 'Blauwe groep' en 'Groene groep'

- Gebied: Nederland, Metropoolregio Amsterdam, gemeenten in Metropoolregio Amsterdam, stadsdelen in Amsterdam en gebieden in Amsterdam.
- Geslacht: totaal, mannen en vrouwen.
- Migratieachtergrond: totaal, zonder migratieachtergrond, Marokko, Turkije, Suriname, Nederlandse Antillen.
- Aantal ouders in gezin: totaal, eenoudergezin, tweeoudergezin.
- Toon één groep: deze optie toont alleen de blauwe groep in de figuur.

4) Box 'Figuur'

- Tandwiel-icoon: de gebruiker kan hier het bereik van de horizontale en de verticale as van de figuur aanpassen.
- Download data: de gebruiker kan hier de onderliggende data van de figuur downloaden.
- Download figuur: de gebruiker kan hier de figuur downloaden.
- Maak een screenshot: de gebruiker kan hier een screenshot van het dashboard maken.
- Toon alternatief staafdiagram (alleen beschikbaar voor Opleiding ouders): de gebruiker kan hier kiezen voor de lollipop-diagram. De figuur voor Opleiding ouders staat standaard op het staafdiagram.

Methodologie

Grafieken

Om de samenhang tussen het inkomen van de ouders en de uitkomsten van kinderen die later in het leven te onderzoeken delen we eerst de kinderen op basis van het inkomen van de ouders in 20 inkomensgroepen, met in elke groep evenveel kinderen. De horizontale as van de grafieken toont voor elk van deze inkomensgroepen het gemiddelde ouderlijk inkomen. Elke inkomensgroep bevat dus 5% van de kinderen en op de verticale as wordt het gemiddelde van de betreffende uitkomstmaat weergegeven, of een percentage in het geval van een binaire uitkomstmaat.

We tonen alleen resultaten als alle inkomensgroepen aan de volgende voorwaarden voldoen:

- De inkomensgroep heeft minstens 50 aantal observaties ($N \geq 50$)
- Voor binaire uitkomstmaten moet het aantal observaties voor elk van beide waardes groter of gelijk zijn aan tien ($N \geq 10$).

Als tenminste één van de inkomensgroepen niet aan deze voorwaarden voldoet, dan delen we de kinderen op basis van het inkomen van de ouders in inkomensgroepen, met in elke groep evenveel kinderen. Elk inkomensgroep bevat dan dus 10% van de kinderen. Als dan tenminste één van de inkomensgroepen alsnog niet aan de voorwaarden voldoet, dan dalen we de kinderen op in vijf even grote percentielgroepen. Elke inkomensgroep bevat dan dus 20% van de kinderen. Als hiervan weer tenminste één van de percentielgroepen niet aan de voorwaarden voldoet, dan tonen we slechts één groep met daarin alle kinderen. Als ook die groep niet aan de voorwaarden voldoet dan worden er geen resultaten weergegeven

Staafdiagrammen

De staafdiagrammen tonen de samenhang tussen het opleidingsniveau van de ouders en de uitkomsten van kinderen die later in het leven. Elk staaf bevat het gemiddelde van een uitkomstmaat gegeven de opleiding van de ouders (wo, hbo of geen wo en hbo).

We tonen alleen de groepen die aan de volgende voorwaarden voldoen:

- Het betreffende ouderlijk opleidingsniveau heeft minstens 50 aantal observaties ($N \geq 50$)
- Voor binaire uitkomstmaten moet het aantal observaties voor elk van beide waardes groter of gelijk zijn aan tien ($N \geq 10$).

2. Kort overzicht

De leeftijdsgroepen

Voor het dashboard maken we gebruik van zes verschillende leeftijdsgroepen. Dit doen we omdat de uitkomstmaten op verschillende leeftijden worden gemeten en we niet steeds dezelfde groep mensen kunnen gebruiken voor het meten van alle uitkomstmaten. Dit heeft bijvoorbeeld te maken met de beschikbaarheid van gegevens: voor individuen die midden jaren '80 werden geboren kunnen bijvoorbeeld wel het inkomen meten midden-dertig, maar hebben we geen gegevens over het geboortegewicht omdat die gegevens pas vanaf 2004 beschikbaar zijn bij het CBS. Ook zijn de leeftijdsgroepen elk gebaseerd op andere geboortejaren, omdat we voor elke uitkomstmaat de meest recente gegevens willen gebruiken. We definiëren daarom de volgende leeftijdsgroepen:

1. Dertigers (geboortejaren 1982 – 2002)
2. 21-jarigen (geboortejaren 1994 – 1998)
3. 16-jarigen (geboortejaren 1998 – 2002)
4. Groep 8 (geboortejaren 2003 – 2006)
5. Pasgeborenen-BIG2 (geboortejaren 2008 – 2016)
6. Pasgeborenen-sterfte (geboortejaren 2008-2016)

Voor elk van deze leeftijdsgroepen, m.u.v. pasgeborenen-sterfte, selecteren we alle mensen die volgens de Basisregistratie Personen (bestand GBAPERSOONTAB 2018) in de genoemde jaren zijn geboren. Voor de leeftijdsgroep Pasgeborenen-sterfte includeren we ook doodgeborenen, terwijl dat niet het geval is voor de leeftijdsgroep Pasgeborenen-BIG2. Vanaf 2019 is het mogelijk voor ouders om hun doodgeboren kind te laten registreren in het Basisregistratie Personen. Omdat de pasgeborenen-sterfte leeftijdsgroep gemeten wordt in 2008-2016, selecteren we kinderen van de pasgeborenen-sterfte uit het CBS-bestand Perinatale Registratie Nederland (PRNL 2018) waarin zowel levende als doodgeboren kinderen worden geregistreerd op basis van Perined-gegevens en het Kindouderbestand van CBS.

Hieronder staan de belangrijkste kenmerken van de zes leeftijdsgroepen schematisch weergegeven.

Tabel 1. Overzicht van kenmerken per leeftijdsgroep

	Naam leeftijdsgroepen	Geboortejaren	Meetmoment woonadres	Meetmoment inkomen ouders	Meetmoment uitkomsten	Residentie-vereiste
1	Dertigers	1982-1987	31/12/1994	Gem. 2003-2007	2017-2018	1/1/2017 t/m 31/12/2018
2	21-jarigen	1994-1998	Op 15 ^e verjaardag	Gem. 2008-2012	Jaar van 21 ^e of 22 ^e verjaardag (2015-2020)	Kalenderjaar van 21 ^e / 22 ^e verjaardag
3	16-jarigen	1998-2002	Op 15 ^e verjaardag	Gem. 2014-2018	Jaar van 16 ^e verjaardag (2014-2018)	Kalenderjaar van 16 ^e verjaardag
4	Groep 8	2003-2006	Op 10 ^e verjaardag	Gem. 2014-2018	Jaar eindtoetsscore groep 8 (2014-2018)	Kalenderjaar van eindtoetsscore groep 8
5	Pasgeborenen-BIG2	2008-2016	Geboorte	Gem. 2014-2018	Geboorte (2008-2016)	Geen correctie
6	Pasgeborenen-sterfte	2008-2016	Geboorte (2008-2016)	Gem. 2014-2018	Geboorte (moeder bij dood-geborenen)	Geen correctie

- Geboortejaren: de geboortejaren die we selecteren voor de betreffende leeftijdsgroep
- Meetmoment uitkomsten: het meetmoment waarop we de uitkomsten van het kind meten (zie tabblad uitkomsten).
- Meetmoment inkomen ouders: het meetmoment waarop we het inkomen van de ouders van het kind meten, hierbij nemen we het jaarlijks gemiddelde (gem.) van alle genoemde jaren.
- Meetmoment: het meetmoment waarop we de geografische locatie meten waar het kind woont a.d.h.v. inschrijving in de Basisregistratie Personen.
- Residentie-vereiste: mensen die niet in Nederland woonden op het moment dat de uitkomstmaat werd gemeten werden uit de data verwijderd, omdat we de uitkomsten alleen kunnen meten als mensen in Nederland woonden. Op die manier kunnen we bijvoorbeeld vaststellen dat iemand die volgens de data geen geestelijke gezondheidszorg-kosten had, ook daadwerkelijk geen door de Zorgverzekeringswet gefinancierde geestelijke gezondheidszorg gebruikte maar wel in Nederland woonde.

Uitkomstmaten

Het dashboard Ongelijkheid in Amsterdam toont in totaal 43 uitkomstmaten uit vier verschillende domeinen: gezondheid en welzijn, inkomen en werk, onderwijs en wonen. Uitkomstmaten voor zorgkosten, jeugdbescherming en woonoppervlak worden in meerdere leeftijdsgroepen gemeten en tellen dus meer dan één keer mee. Hieronder staat een overzicht van de uitkomstmaten voor elk van de leeftijdsgroepen.

Tabel 2. Overzicht van alle uitkomstmaten per leeftijdsgroep

Dertigers	16-jarigen (vervolg)
Persoonlijk inkomen	Zorgkosten
Werkt	Jeugdbescherming
Gewerkte uren per week (werkenden)	Woonoppervlak per lid
Vast arbeidscontract (werkenden)	
Uurloon	Groep 8
Ziekte- of arbeidsongeschiktheidsuitkering	Eindtoets lezen streefniveau
Bijstand	Eindtoets rekenen streefniveau
Vermogen	Eindtoets taalverzorging streefniveau
Schulden	Eindtoetsadvies vmbo-GL of hoger
Zorgkosten	Eindtoetsadvies havo of hoger
Gebruikt ziekenhuiszorg	Eindtoetsadvies vwo
Geestelijke gezondheidszorg (basis)	Schooladvies vmbo-GL of hoger
Geestelijke gezondheidszorg (specialistisch)	Schooladvies havo of hoger
Gebruikt medicijnen	Schooladvies vwo
Diploma hbo of hoger	Schooladvies lager dan eindtoetsadvies
Diploma universiteit	Schooladvies hoger dan eindtoetsadvies
Eigen woning	Zorgkosten
	Jeugdbescherming
21-jarigen	Woonoppervlak per lid
Startkwalificatie behaald	
Hbo of hoger	Pasgeborenen-BIG2
Universiteit	Laag geboortegewicht
	Vroeggeboorte
16-jarigen	
Volgt vmbo-GL of hoger	Pasgeborenen-sterfte
Volgt havo of hoger	Zuigelingensterfte
Volgt vwo	

In de volgende secties bespreken we elk leeftijdsgroep apart. We benoemen welke data we hebben gebruikt en leggen uit hoe elke leeftijdsgroep is gecreëerd. We beginnen met het selecteren van kinderen uit de Basisregistratie Personen (Perinatale registratie Nederland voor de pasgeborenen-sterfte leeftijdsgroep). Aan de kinderen wijzen we hun woonplaats toe en aan hun ouders koppelen we de socio-economische kenmerken. Vervolgens koppelen we de demografische kenmerken van de kinderen aan de leeftijdsgroepen. Tot slot bespreken we de uitkomstmaten van elke leeftijdsgroep.

3. Dertigers

De uitkomstmaten van de leeftijdsgroep Dertigers zijn gebaseerd op gegevens van 1.002.997 dertigers die tussen 1982 en 1987 zijn geboren (bestand GBAPERSOONTAB 2018). We includeren dertigers die volgens de Basisregistratie Personen tussen 1 januari 2017 en 31 december 2018, de twee jaren waarvoor we de uitkomstmaten meten, ten hoogste 31 dagen niet in Nederland woonden. Deze coulanperiode van 31 dagen is gekozen om te voorkomen dat we mensen excluderen die korte tijd niet ingeschreven stonden op een adres in Nederland. We koppelen de dertigers aan hun juridische ouders (bestand KINDOUDERTAB 2018) en excluderen dertigers als de ouders jonger dan 15 of ouder dan 50 jaar oud waren op het moment van de geboorte van het kind). Gegevens over geslacht komen ook uit de Basisregistratie Personen 2018.

Woonadres

We wijzen dertigers toe aan het adres van de woning waar ze op 31 december 1994 stonden ingeschreven (bestanden GBAADRESOBJECTBUS 2018 & VSLGWBTAB 2018). Dit is de vroegst mogelijke datum waarop we deze kinderen konden toewijzen aan hun woonadres, omdat deze gegevens pas vanaf dat moment beschikbaar zijn in de microdata-omgeving van het CBS. Via de Basisregistratie Adressen en Gebouwen verbonden we de adressen aan de gemeente (volgens de indeling van 2019) die hoorde bij het adres van de woning. Kinderen die op 31 december 1994 in de gemeente Amsterdam woonden wijzen we toe aan stadsdelen en gebieden in Amsterdam (zie Appendix B).

Inkomen ouders

We gebruiken gegevens over het persoonlijk inkomen van juridische ouders om het gemiddelde gezamenlijke jaarinkomen te meten (bestand IPI 2003-2007, variabele PERSBRUT). We berekenen eerst het gemiddelde bruto persoonlijk jaarinkomen van elke ouder over de jaren 2003 en 2007, gecorrigeerd voor inflatie volgens het prijspeil van 2018. Het bruto persoonlijk jaarinkomen van ouders wordt gemaximeerd op 1 miljoen euro (tot en met 2010) en 1,2 miljoen euro (vanaf 2011); d.w.z. alle inkomens hoger dan 1,2 miljoen euro worden gelijkgesteld aan 1,2 miljoen euro. Negatief bruto persoonlijk jaarinkomen wordt tot en met 2010 afgekapt op min 500.000 euro. Voor de kinderen met twee juridische ouders bekend tellen we het gemiddelde jaarinkomen van beide ouders bij elkaar op. Voor dertigers met één juridische ouder gebruiken we alleen dat inkomen van de ouder. Negatief inkomen, bijvoorbeeld voor zelfstandige ondernemers of door verrekeningen met de Belastingdienst, is meegenomen bij het berekenen van het gemiddeld inkomen van de ouders. Dertigers voor wie het gemiddelde gezamenlijke jaarinkomen van ouders over deze periode negatief is worden geëxcludeerd. Bij het ontbreken van ouderlijk inkomen in een of meerdere jaren middelen we het inkomen over de resterende jaren.

Migratieachtergrond

We rapporteren resultaten apart voor mensen zonder migratieachtergrond en voor de vier niet-westerse migratieachtergronden, tot en met de derde generatie, die in Nederland het vaakst voorkomen – Marokko, Turkije, Suriname en de Antillen (oude definitie). Voor dertigers met een andere migratieachtergrond worden de resultaten niet apart gerapporteerd. Gegevens over migratieachtergrond komen uit de Basisregistratie Personen 2018.

Bij migratieachtergrond wordt er onderscheid gemaakt tussen kinderen die zelf in het buitenland zijn geboren (de eerste generatie), kinderen van wie tenminste één ouder in het buitenland is geboren (de tweede generatie), en kinderen van wie tenminste één ouder de tweede generatie heeft en het kind zelf in Nederland geboren is (de derde generatie).

Bij het bepalen van de migratieachtergrond voor de tweede generatie hanteerden we de CBS-definitie die tot en met 2020 gold: als beide ouders in Nederland zijn geboren krijgt het kind een Nederlandse migratieachtergrond. Als ten minste één ouder in het buitenland is geboren, dan is dat land als migratieachtergrond toegekend. Als vader en moeder elk in een ander land, maar buiten Nederland, zijn geboren dan is het geboorteland van de moeder als migratieachtergrond toegekend. Als tenminste één ouder in het buitenland is geboren, maar het kind in Nederland is geboren, dan heeft het kind een tweede generatie-migratieachtergrond.

Bij het bepalen van de migratieachtergrond voor de derde generatie hanteren we de volgende definitie: indien één ouder een tweede generatie-migratieachtergrond heeft is en het kind in Nederland is geboren, dan heeft het kind een derde generatie-migratieachtergrond, op basis van het land van de migratieachtergrond van de ouder met de niet-Nederlandse migratieachtergrond. Als beide ouders een tweede generatie-migratieachtergrond hebben en het kind in Nederland is geboren, dan krijgt het kind de migratieachtergrond van de moeder.

Type huishouden

Om te bepalen of kinderen zijn opgegroeid in een eenoudergezin of tweeoudergezin koppelen we de kinderen aan het type huishouden (bestand GBAHUISHOUDENSBUS 2018, variabele TYPHH). We stellen vast of kinderen op 31 december 1994 (het meetmoment van het woonadres) in een huishouden met één of twee ouders wonen. Eenouderhuishouden zijn huishoudens die bestaan uit één ouder met één of meer thuiswonende kinderen. Tweeoudergezinnen zijn huishouden die bestaan uit twee personen die met elkaar gehuwd zijn, een samenwoonrelatie hebben maar niet met elkaar gehuwd zijn of een partnerschapsregistratie hebben gesloten, en één of meer thuiswonende kinderen hebben.

Uitkomstmaten

Voor de leeftijdsgroep Dertigers gebruiken we zeventien uitkomstmaten.

Persoonlijk inkomen

We definiëren Persoonlijk inkomen op dezelfde manier als het inkomen van de ouders. We koppelen gegevens over persoonlijk inkomen van de kinderen om het gemiddelde persoonlijk inkomen te meten (bestand INPATAB 2018, variabele INPPERSBRUT). We berekenen eerst het gemiddeld bruto persoonlijk jaarinkomen van de kinderen over de jaren 2017 en 2018, gecorrigeerd voor inflatie volgens het prijspeil van 2018. Het jaarinkomen van kinderen wordt gemaximeerd op 1,2 miljoen euro; d.w.z. alle inkomens hoger dan 1,2 miljoen euro worden gelijkgesteld aan 1,2 miljoen euro. Negatief inkomen, door bijvoorbeeld zelfstandige ondernemers of verrekeningen met de Belastingdienst, is meegenomen bij het berekenen van het gemiddeld persoonlijk inkomen. Dertigers die over 2017 en 2018 een gemiddeld bruto jaarinkomen hebben dat negatief is over deze periode worden geëxcludeerd. Bij het ontbreken van een inkomen in een of meerdere jaren middelen we het inkomen over de resterende jaren.

Vast arbeidscontract

We definiëren Vast arbeidscontract als een indicator voor dertigers in loondienst die een contract hebben voor onbepaalde tijd in de langstlopende baan in 2017 en 2018 (bestand SPOLISBUS 2017-2018, variabele SCONTRACTSOORT). We koppelen kinderen aan het contract met de hoogste som van gewerkte uren in 2017 en 2018.

Gewerkte uren per week (werkenden)

We definiëren Gewerkte uren per week (werkenden) als het gemiddelde aantal gewerkte uren per week in loondienst (bestand SPOLISBUS 2017-2018, variabele SBASISUREN). We berekenen het aantal gewerkte uren per week door de som van het aantal gewerkte uren in 2017 en 2018 te delen door het totaal aantal weken (104 weken).

Uurloon

We definiëren Uurloon als het gemiddelde loon (prijspeil van 2018) dat iemand verdient per uur. We bereken het gemiddelde uurloon door het basisloon over 2017-2018 te delen door het aantal gewerkte basisuren (bestand SPOLISBUS 2017-2018, variabelen SBASISLOON & SBASISUREN). Basisuren zijn de verloonde uren minus de overwerkuren. Kinderen met een negatief loon krijgen geen waarde voor uurloon.

Bijstand

We definiëren Bijstand als een indicator voor dertigers voor wie een bijstandsuitkering de voornaamste bron van inkomen vormde in december 2018 (bestand SECM 2018, variabele SECM).

Ziekte- of arbeidsongeschiktheidsuitkering

We definiëren Ziekte- of arbeidsongeschiktheidsuitkering als een indicator voor dertigers voor wie een ziekte- of arbeidsongeschiktheidsuitkering de voornaamste bron van inkomen vormde in december 2018 (bestand SECM 2018, variabele SECM).

Werkt

We definiëren Werkt als een indicator voor dertigers voor wie werk de voornaamste bron van inkomen vormde in december 2018 (bestand SECM 2018, variabele SECM). De volgende categorieën horen bij de indicator Werkt: werknemer, directeur-groootaandeelhouder, zelfstandig ondernemer en overige zelfstandige.

Schulden

We definiëren Schulden als de totale schulden, gedefinieerd als negatief vermogen van het huishouden in 2018 (bestand VEHTAB 2018, variabele VEHW1000VERH).

Vermogen

We definiëren Vermogen als het totale vermogen van het huishouden in 2018 (VEHTAB 2018, VEHW1000VERH).

Gebruikt medicijnen

We definiëren Gebruikt medicijnen als een indicator voor dertigers die in 2018 gebruikmaakten van medicijnen, vergoed vanuit de Zorgverzekeringswet (bestand ZVWZORGKOSTENTAB 2018, variabele ZVWKFARMACIE).

Gebruikt ziekenhuiszorg

We definiëren *Gebruikt ziekenhuiszorg* als een indicator voor dertigers die in 2018 gebruikmaakten van ziekenhuiszorg, vergoed vanuit de Zorgverzekeringswet (bestand ZVWZORGKOSTENTAB 2018, variabele ZVWKZIEKENHUIS).

Geestelijke gezondheidszorg (basis)

We definiëren Geestelijke gezondheidszorg (basis) als een indicator voor dertigers die in 2018 gebruik maakten van geestelijke gezondheidszorg (basis), vergoed vanuit de Zorgverzekeringswet (bestand ZVWZORGKOSTENTAB 2018, variabele ZVWKGENBASGGZ).

Geestelijke gezondheidszorg (specialistisch)

We definiëren Geestelijke gezondheidszorg (specialistisch) als een indicator voor dertigers die in 2018 gebruik maakten van geestelijke gezondheidszorg (specialistisch), vergoed vanuit de Zorgverzekeringswet (bestand ZVWZORGKOSTENTAB 2018, variabele ZVWKSPECGGZ).

Zorgkosten

We definiëren Zorgkosten als totale zorgkosten, vergoed uit de Zorgverzekeringswet in 2018 (bestand ZVWZORGKOSTENTAB 2018). De totale zorgkosten berekenen we met de variabele ZVWKTOTAAL (totale kosten van zorg binnen de basisverzekering) minus (ZVWKGEBOORTEZORG + NOPZVWKHUISARTSINSCHRIJF). We nemen geboortezorgkosten niet mee om vergelijking tussen mannen en vrouwen mogelijk te maken. We trekken ook het inschrijftarief bij de huisarts af van de zorgkosten, omdat sommige huisartsen een hoger inschrijftarief rekenen dan andere.

Diploma hbo of hoger

We definiëren Diploma Hbo of hoger als een indicator voor dertigers die vóór 2019 een hbo- of universitair hebben behaald (bestand HOOGSTEOPLTAB 2018, variabele OPLNIVSOI2016AGG4HBMETNIRWO).

Diploma universiteit

We definiëren Diploma Universiteit als een indicator voor dertigers die vóór 2019 een universitair diploma hebben behaald in 2018 (bestand HOOGSTEOPLTAB 2018, variabele OPLNIVSOI2016AGG4HBMETNIRWO).

Eigen woning

We definiëren Eigen woning als een indicator voor dertigers met een koophuis in 2018 (bestand EIGENDOMTAB 2018, variabele TypeEigendom). We meten op 1 januari 2018 of iemand een eigen woning heeft.

4. 21-jarigen

De uitkomstmaten van de leeftijdsgroep 21-jarigen zijn gebaseerd op gegevens van 968.140 kinderen die tussen 1994 en 1998 zijn geboren (bestand GBAPERSOONTAB 2018). We includeren 21-jarigen die volgens de Basisregistratie Personen in het kalenderjaar van de 21e (geboren vóór 1 oktober) of 22e (geboren vanaf 1 oktober) verjaardag, dus in het jaar waarvoor we de uitkomstmaten meten, ten hoogste 31 dagen niet in Nederland woonden. Deze coulanperiode van 31 dagen is gekozen om te voorkomen dat we mensen excluderen die korte tijd niet ingeschreven stonden op een adres in Nederland. We koppelen de 21-jarigen aan hun juridische ouders (bestand KINDOUDERTAB 2018) en excluderen 21-jarigen als de ouders jonger dan 15 of ouder dan 50 jaar oud waren op het moment van de geboorte van het kind). Gegevens over geslacht komen ook uit de Basisregistratie Personen 2018.

Woonadres

We wijzen 21-jarigen toe aan het adres van de woning waar ze op hun 15e verjaardag stonden ingeschreven (bestanden GBAADRESOBJECTBUS 2018 & VSLGWBTAB 2018). Via de Basisregistratie Adressen en Gebouwen verbonden we de adressen aan de gemeente (volgens de indeling van 2019) die hoorde bij het adres van de woning. Kinderen die op hun 15e verjaardag in de gemeente Amsterdam woonden wijzen we toe aan stadsdelen en gebieden in Amsterdam (zie Appendix B).

Inkomen ouders

We gebruiken gegevens over het persoonlijk inkomen van juridische ouders om het gemiddelde gezamenlijke jaarinkomen te meten (bestand IPI 2008-2010, variabele PERSBRUT; bestand INPATAB 2011-2012, variabele INPPERSBRUT). We berekenen eerst het gemiddelde bruto persoonlijk jaarinkomen van ouder over de jaren 2008 en 2012, gecorrigeerd voor inflatie volgens het prijspeil van 2018. Het bruto persoonlijk jaarinkomen van ouders wordt gemaximeerd op 1 miljoen euro (tot en met 2010) en 1,2 miljoen euro (vanaf 2011); d.w.z. alle inkomens hoger dan 1,2 miljoen euro worden gelijkgesteld aan 1,2 miljoen euro. Negatief bruto persoonlijk jaarinkomen wordt tot en met 2010 afgekapt op min 500.000 euro. Voor de kinderen met twee juridische ouders bekend tellen we het gemiddelde jaarinkomen van beide ouders bij elkaar op. Voor dertigers met één juridische ouder gebruiken we alleen dat inkomen van de ouder. Negatief inkomen, bijvoorbeeld voor zelfstandige ondernemers of door verrekeningen met de Belastingdienst, is meegenomen bij het berekenen van het gemiddeld inkomen van de ouders. Dertigers voor wie het gemiddelde gezamenlijke jaarinkomen van ouders over deze periode negatief is worden geëxcludeerd. Bij het ontbreken van ouderlijk inkomen in een of meerdere jaren middelen we het inkomen over de resterende jaren.

Migratieachtergrond

We rapporteren resultaten apart voor mensen zonder migratieachtergrond en voor de vier niet-westerse migratieachtergronden, tot en met de derde generatie, die in Nederland het vaakst voorkomen – Marokko, Turkije, Suriname en de Antillen (oude definitie). Voor dertigers met een andere migratieachtergrond worden de resultaten niet apart gerapporteerd. Gegevens over migratieachtergrond komen uit de Basisregistratie Personen 2018.

Bij migratieachtergrond wordt er onderscheid gemaakt tussen kinderen die zelf in het buitenland zijn geboren (de eerste generatie), kinderen van wie tenminste één ouder in het buitenland is geboren (de tweede generatie), en kinderen van wie tenminste één ouder de tweede generatie heeft en het kind zelf in Nederland geboren is (de derde generatie).

Bij het bepalen van de migratieachtergrond voor de tweede generatie hanteerden we de CBS-definitie die tot en met 2020 gold: als beide ouders in Nederland zijn geboren krijgt, het kind een Nederlandse migratieachtergrond. Als ten minste één ouder in het buitenland is geboren, dan is dat land als migratieachtergrond toegekend. Als vader en moeder elk in een ander land, maar buiten Nederland, zijn geboren dan is het geboorteland van de moeder als migratieachtergrond toegekend. Als tenminste één ouder in het buitenland is geboren, maar het kind in Nederland is geboren, dan heeft het kind een tweede generatie-migratieachtergrond.

Bij het bepalen van de migratieachtergrond voor de derde generatie hanteren we de volgende definitie: indien één ouder een tweede generatie-migratieachtergrond heeft is en het kind in Nederland is geboren, dan heeft

het kind een derde generatie-migratieachtergrond, op basis van het land van de migratieachtergrond van de ouder met de niet-Nederlandse migratieachtergrond. Als beide ouders een tweede generatie-migratieachtergrond hebben en het kind in Nederland is geboren, dan krijgt het kind de migratieachtergrond van de moeder.

Type huishouden

Om te bepalen of kinderen zijn opgegroeid in een eenoudergezin of tweeoudergezin koppelen we de kinderen aan het type huishouden (bestand GBAHUISHOUDENSBUS 2018, variabele TYPHH). We stellen vast of kinderen op de 15e verjaardag (het meetmoment van het woonadres) in een huishouden met één of twee ouders wonen. Eenouderhuishouden zijn huishoudens die bestaan uit één ouder met één of meer thuiswonende kinderen. Tweeoudergezinnen zijn huishouden die bestaan uit twee personen die met elkaar gehuwd zijn, een samenwoonrelatie hebben maar niet met elkaar gehuwd zijn of een partnerschapsregistratie hebben gesloten, en één of meer thuiswonende kinderen hebben.

Uitkomstmaten

Voor de leeftijdsgroep 21-jarigen gebruiken we drie uitkomstmaten gemeten op 21- of 22-jarige leeftijd (zie Tabel 2). We meten deze uitkomstmaten in de jaren 2015 en 2020.

Voor kinderen die geboren zijn in de geboortemaanden januari-september meten we de uitkomstmaten op de 21e verjaardag. Voor kinderen die geboren zijn in de geboortemaanden oktober-december meten we de uitkomstmaten op de 22e verjaardag. Door de 1-oktoberregeling beginnen kinderen die voor 1 oktober geboren zijn ook een jaar eerder aan school dan kinderen die na 1 oktober zijn geboren.

Startkwalificatie behaald

We definiëren Startkwalificatie behaald als een indicator voor mensen die een startkwalificatie hebben behaald op 21- (geboren voor 1 oktober) of 22-jarige (geboren vanaf 1 oktober) leeftijd. Een startkwalificatie is een diploma van havo, vwo, of mbo-niveau 2 of hoger (bestand HOOGSTEOPLTAB 2015-2020, variabele OPLNIVSOI2021AGG4HBmetNIRWO).

Hbo of hoger

We definiëren Hbo of hoger als een indicator voor mensen die een hbo- of universitaire opleiding hebben gevolgd of volgen op 21- (geboren voor 1 oktober) of 22-jarige (geboren vanaf 1 oktober) leeftijd (bestand HOOGSTEOPLTAB 2015-2020, variabele OPLNIVSOI2021AGG4HGmetNIRWO).

Universiteit

We definiëren Universiteit als een indicator voor mensen die een universitaire opleiding hebben gevolgd of volgen op 21- (geboren voor 1 oktober) of 22-jarige (geboren vanaf 1 oktober) leeftijd (bestand HOOGSTEOPLTAB 2015-2020, variabele OPLNIVSOI2021AGG4HGmetNIRWO).

5. 16-jarigen

De uitkomstmaten van de leeftijdsgroep 16-jarigen zijn gebaseerd op gegevens van 1.000.319 kinderen die tussen 1998 en 2002 zijn geboren (bestand GBAPERSOONTAB 2018). We includeren 16-jarigen die volgens de Basisregistratie Personen in het kalenderjaar van de 16e verjaardag, dus in het jaar waarvoor we de uitkomstmaten meten, ten hoogste 31 dagen niet in Nederland woonden. Deze couleanceperiode van 31 dagen is gekozen om te voorkomen dat we mensen excluseren die korte tijd niet ingeschreven stonden op een adres in Nederland. We koppelen de 16-jarigen aan hun juridische ouders (bestand KINDOUDERTAB 2018) en excluseren 16-jarigen als de ouders jonger dan 15 of ouder dan 50 jaar oud waren op het moment van de geboorte van het kind). Gegevens over geslacht komen ook uit de Basisregistratie Personen 2018.

Woonadres

We wijzen 16-jarigen toe aan het adres van de woning waar ze op hun 15e verjaardag stonden ingeschreven (bestanden GBAADRESOBJECTBUS 2018 & VSLGWBTAB 2018). Via de Basisregistratie Adressen en Gebouwen verbonden we de adressen aan de gemeente (volgens de indeling van 2019) die hoorde bij het adres van de woning. Kinderen die op hun 15e verjaardag in de gemeente Amsterdam woonden wijzen we toe aan stadsdelen en gebieden in Amsterdam (zie Appendix B).

Inkomen ouders

We gebruiken gegevens over het persoonlijk inkomen van juridische ouders om het gemiddelde gezamenlijke jaarinkomen te meten (INPTAB 2014-2018, INPPERSBRUT). We berekenen eerst het gemiddelde bruto persoonlijk jaarinkomen van ouder over de jaren 2014 en 2018, gecorrigeerd voor inflatie volgens het prijspeil van 2018. Het jaarinkomen van ouders wordt gemaximeerd op 1,2 miljoen euro; d.w.z. alle inkomens hoger dan 1,2 miljoen euro worden gelijkgesteld aan 1,2 miljoen euro. Voor de kinderen met twee juridische ouders bekend tellen we het gemiddelde jaarinkomen van beide ouders bij elkaar op. Voor dertigers met één juridische ouder gebruiken we alleen dat inkomen van de ouder. Negatief inkomen, bijvoorbeeld voor zelfstandige ondernemers of door verrekeningen met de Belastingdienst, is meegenomen bij het berekenen van het gemiddeld inkomen van de ouders. Dertigers voor wie het gemiddelde gezamenlijke jaarinkomen van ouders over deze periode negatief is worden geëxcludeerd. Bij het ontbreken van ouderlijk inkomen in een of meerdere jaren middelen we het inkomen over de resterende jaren.

Migratieachtergrond

We rapporteren resultaten apart voor mensen zonder migratieachtergrond en voor de vier niet-westerse migratieachtergronden, tot en met de derde generatie, die in Nederland het vaakst voorkomen – Marokko, Turkije, Suriname en de Antillen (oude definitie). Voor dertigers met een andere migratieachtergrond worden de resultaten niet apart gerapporteerd. Gegevens over migratieachtergrond komen uit de Basisregistratie Personen 2018.

Bij migratieachtergrond wordt er onderscheid gemaakt tussen kinderen die zelf in het buitenland zijn geboren (de eerste generatie), kinderen van wie tenminste één ouder in het buitenland is geboren (de tweede generatie), en kinderen van wie tenminste één ouder de tweede generatie heeft en het kind zelf in Nederland geboren is (de derde generatie).

Bij het bepalen van de migratieachtergrond voor de tweede generatie hanteerden we de CBS-definitie die tot en met 2020 gold: als beide ouders in Nederland zijn geboren krijgt, het kind een Nederlandse migratieachtergrond. Als ten minste één ouder in het buitenland is geboren, dan is dat land als migratieachtergrond toegekend. Als vader en moeder elk in een ander land, maar buiten Nederland, zijn geboren dan is het geboorteland van de moeder als migratieachtergrond toegekend. Als tenminste één ouder in het buitenland is geboren, maar het kind in Nederland is geboren, dan heeft het kind een tweede generatie-migratieachtergrond.

Bij het bepalen van de migratieachtergrond voor de derde generatie hanteren we de volgende definitie: indien één ouder een tweede generatie-migratieachtergrond heeft is en het kind in Nederland is geboren, dan heeft het kind een derde generatie-migratieachtergrond, op basis van het land van de migratieachtergrond van de ouder met de niet-Nederlandse migratieachtergrond. Als beide ouders een tweede generatie-

migratieachtergrond hebben en het kind in Nederland is geboren, dan krijgt het kind de migratieachtergrond van de moeder.

Type huishouden

Om te bepalen of kinderen zijn opgegroeid in een eenoudergezin of tweeoudergezin koppelen we de kinderen aan het type huishouden (bestand GBAHUISHOUDENSBUS 2018, variabele TYPHH). We stellen vast of kinderen op de 15e verjaardag (het meetmoment van waar het kind woont) in een huishouden met één of twee ouders wonen. Eenouderhuishouden zijn huishouden die bestaan uit één ouder met één of meer thuiswonende kinderen. Tweeoudergezinnen zijn huishouden die bestaan uit twee personen die met elkaar gehuwd zijn, een samenwoonrelatie hebben maar niet met elkaar gehuwd zijn of een partnerschapsregistratie hebben gesloten, en één of meer thuiswonende kinderen hebben.

Uitkomstmaten

Voor de leeftijdsgroep 16-jarigen gebruiken we zes uitkomstmaten gemeten op 16-jarige leeftijd (zie Tabel 2). We meten deze uitkomstmaten in de jaren 2014 en 2020.

Volgt vmbo-GL of hoger

We definiëren Volgt vmbo-GL of hoger als een indicator voor 16-jarigen die tenminste vmbo gemengde leerweg hebben gevolgd in of voorafgaand aan het kalenderjaar dat ze 16 jaar werden (bestand HOOGSTEOPLTAB 2014-2018, variabele OPLNIVSOI2016AGG4HGMETNIRWO).

Volgt havo of hoger

We definiëren Volgt havo of hoger als een indicator voor 16-jarigen die tenminste havo hebben gevolgd in of voorafgaand aan het kalenderjaar dat ze 16 jaar werden (bestand HOOGSTEOPLTAB 2014-2018, variabele OPLNIVSOI2016AGG4HGMETNIRWO).

Volgt vwo

We definiëren Volgt vwo als een indicator voor 16-jarigen die vwo hebben gevolgd in of voorafgaand aan het kalenderjaar dat ze 16 jaar werden (bestand HOOGSTEOPLTAB 2014-2018, variabele OPLNIVSOI2016AGG4HGMETNIRWO).

Zorgkosten

We definiëren Zorgkosten als de totale zorgkosten (prijsspeil van 2018), vergoed vanuit de Zorgverzekeringswet, van 16-jarigen in het kalenderjaar dat ze 16 jaar werden. Alle zorgkosten gemeten in de jaren 2014 en 2017 zijn gecorrigeerd voor inflatie volgens het prijspeil van 2018. We berekenen de totale jeugdzorgkosten door de volgende kosten bij elkaar op te tellen minus het inschrijftarief bij de huisarts (variabelen ZVWKGEBOORTEZORG + NOPZVWKHUISARTSINSCHRIJF). We nemen geboortezorgkosten niet mee om vergelijking tussen mannen en vrouwen mogelijk te maken. We trekken ook het inschrijftarief bij de huisarts af van de zorgkosten, omdat sommige huisartsen een hoger inschrijftarief rekenen dan andere.

Jeugdbescherming

We definiëren Jeugdbescherming als een indicator voor 16-jarigen met een jeugdbeschermingsmaatregel in het kalenderjaar dat ze 16 jaar werden (bestand JGDBESCHERMBUS 2015-2019). Het gaat om ondertoezichtstelling, voorlopige ondertoezichtstelling, voogdij, voorlopige voogdij en tijdelijke voogdij. Uitzondering: voor geboortjaar 1998 van 16-jarigen voor wie we in 2014 de uitkomstmaten observeren, gebruiken we JGDBESCHERMBUS 2015, omdat JGDBESCHERMBUS pas beschikbaar is vanaf 2015.

Woonoppervlak per lid huishouden

We definiëren Woonoppervlak per lid huishouden als het gemiddelde woonoppervlak per lid van het huishouden van 16-jarigen. We meten het woonoppervlak per lid op 1 januari van in het kalenderjaar dat 16-jarigen 16 jaar werden. We berekenen het woonoppervlak per lid door het totale woonoppervlak (bestand LEVCYCLWOONNIETWOONBUS 2014-2018, variabele VBOOPPERVLAKTE) te delen door het aantal bewoners per huishouden (bestand EIGENDOMTAB 2014-2018, variabele AantalBewoners).

6. Groep 8

De uitkomstmaten van de leeftijdsgroep Leerlingen in groep 8 zijn gebaseerd op gegevens van 710.108 kinderen die tussen 2003 en 2006 zijn geboren (bestand GBAPERSOONTAB 2018). We includeren leerlingen in groep 8 die volgens de Basisregistratie Personen in het kalenderjaar waarin zij de eindtoets in groep 8 deden, dus in het jaar waarvoor we de uitkomstmaten meten, ten hoogste 31 dagen niet in Nederland woonden. Deze coulanperiode van 31 dagen is gekozen om geen mensen te excluderen die korte tijd niet ingeschreven stonden op een adres in Nederland. We koppelen de leerlingen aan hun juridische ouders (bestand KINDOUDERTAB 2018) en excluderen leerlingen als de ouders jonger dan 15 of ouder dan 50 jaar oud waren op het moment van de geboorte van het kind). Gegevens over geslacht komen ook uit de Basisregistratie Personen 2018.

Woonadres

We wijzen leerlingen toe aan het adres van de woning waar ze op hun 10e verjaardag stonden ingeschreven (bestanden GBAADRESOBJECTBUS 2018 & VSLGWBTAB 2018). Via de Basisregistratie Adressen en Gebouwen verbonden we de adressen aan de gemeente (volgens de indeling van 2019) die hoorde bij het adres van de woning. Kinderen die op hun 10e verjaardag in de gemeente Amsterdam woonden wijzen we toe aan stadsdelen en gebieden in Amsterdam (zie Appendix B).

Inkomen ouders

We gebruiken gegevens over het persoonlijk inkomen van juridische ouders om het gemiddelde gezamenlijke jaarinkomen te meten (INPATAB 2014-2018, INPPERSBRUT). We berekenen eerst het gemiddelde bruto persoonlijk jaarinkomen van ouder over de jaren 2014 en 2018, gecorrigeerd voor inflatie volgens het prijspeil van 2018. Het jaarinkomen van ouders wordt gemaximeerd op 1,2 miljoen euro; d.w.z. alle inkomens hoger dan 1,2 miljoen euro worden gelijkgesteld aan 1,2 miljoen euro. Voor de kinderen met twee juridische ouders bekend tellen we het gemiddelde jaarinkomen van beide ouders bij elkaar op. Voor dertigers met één juridische ouder gebruiken we alleen dat inkomen van de ouder. Negatief inkomen, bijvoorbeeld voor zelfstandige ondernemers of door verrekeningen met de Belastingdienst, is meegenomen bij het berekenen van het gemiddeld inkomen van de ouders. Dertigers voor wie het gemiddelde gezamenlijke jaarinkomen van ouders over deze periode negatief is worden geëxcludeerd. Bij het ontbreken van ouderlijk inkomen in een of meerdere jaren middelen we het inkomen over de resterende jaren.

Migratieachtergrond

We rapporteren resultaten apart voor mensen zonder migratieachtergrond en voor de vier niet-westerse migratieachtergronden, tot en met de derde generatie, die in Nederland het vaakst voorkomen – Marokko, Turkije, Suriname en de Antillen (oude definitie). Voor dertigers met een andere migratieachtergrond worden de resultaten niet apart gerapporteerd. Gegevens over migratieachtergrond komen uit de Basisregistratie Personen 2018.

Bij migratieachtergrond wordt er onderscheid gemaakt tussen kinderen die zelf in het buitenland zijn geboren (de eerste generatie), kinderen van wie tenminste één ouder in het buitenland is geboren (de tweede generatie), en kinderen van wie tenminste één ouder de tweede generatie heeft en het kind zelf in Nederland geboren is (de derde generatie).

Bij het bepalen van de migratieachtergrond voor de tweede generatie hanteerden we de CBS-definitie die tot en met 2020 gold: als beide ouders in Nederland zijn geboren krijgt, het kind een Nederlandse migratieachtergrond. Als ten minste één ouder in het buitenland is geboren, dan is dat land als migratieachtergrond toegekend. Als vader en moeder elk in een ander land, maar buiten Nederland, zijn geboren dan is het geboorteland van de moeder als migratieachtergrond toegekend. Als tenminste één ouder in het buitenland is geboren, maar het kind in Nederland is geboren, dan heeft het kind een tweede generatie-migratieachtergrond.

Bij het bepalen van de migratieachtergrond voor de derde generatie hanteren we de volgende definitie: indien één ouder een tweede generatie-migratieachtergrond heeft is en het kind in Nederland is geboren, dan heeft het kind een derde generatie-migratieachtergrond, op basis van het land van de migratieachtergrond van de ouder met de niet-Nederlandse migratieachtergrond. Als beide ouders een tweede generatie-

migratieachtergrond hebben en het kind in Nederland is geboren, dan krijgt het kind de migratieachtergrond van de moeder.

Type huishouden

Om te bepalen of kinderen zijn opgegroeid in een eenoudergezin of tweeoudergezin koppelen we de kinderen aan het type huishouden (bestand GBAHUISHOUDENSBUS 2018, variabele TYPHH). We stellen vast of kinderen op de 10e verjaardag (het meetmoment van waar het kind woont) of kinderen in een huishouden met één ouder of twee ouders wonen. Eenouderhuishouden zijn huishouden die bestaan uit één ouder met een of meer thuiswonende kinderen. Tweeoudergezinnen zijn huishouden die bestaan uit twee personen die met elkaar gehuwd zijn, een samenwoonrelatie hebben maar niet met elkaar gehuwd zijn of een partnerschapsregistratie hebben gesloten, en één of meer thuiswonende kinderen hebben.

Opleiding ouders

We definiëren Opleiding ouders als de hoogst behaalde opleiding van één van de ouders. Voor de opleiding ouders hebben we drie categorieën: wo, hbo, en geen wo en hbo (bestand HOOGSTEOPLTAB). Gegevens over middelbaar beroepsonderwijs (mbo) zijn pas beschikbaar vanaf 2004, waardoor we geen categorie voor mbo konden definiëren. We kunnen het opleidingsniveau van de ouders alleen vaststellen voor de jongere geboortecohorten (groep 8 en pasgeborenen), omdat de gegevens over de opleidingen van ouders pas beschikbaar zijn vanaf 1983 voor wo en vanaf 1986 voor hbo.

Uitkomstmaten

Voor de leeftijdsgroep Leerlingen in groep 8 gebruiken we veertien uitkomstmaten gemeten in het jaar dat het kind in groep 8 zit (2014-2018). Van kinderen die meerdere jaren in groep 8 zaten omdat ze zijn blijven zitten gebruiken we gegevens uit het meest recente jaar dat zij in groep 8 zaten. Deze kinderen zaten in dus twee of meerdere jaren in groep 8, omdat ze bijvoorbeeld bleven zitten in groep 8. Via [deze link](#) kunt u meer te weten komen over interpretatie van de eindtoetsscores.

Eindtoets lezen streefniveau

We definiëren Eindtoets lezen streefniveau als een indicator voor leerlingen in groep 8 die op de eindtoets een leesvaardigheidsscore van tenminste het streefniveau (2F) behaalden (bestand NSCHRWPO TAB 2014-2018, variabele WPOTAALLV).

Eindtoets rekenen streefniveau

We definiëren Eindtoets rekenen streefniveau als een indicator voor leerlingen in groep 8 die op de eindtoets een rekenscore van tenminste het streefniveau (1S of 2F) behaalden (bestand NSCHRWPO TAB 2014-2018, variabele WPOREKENEN).

Eindtoets taalverzorging streefniveau

We definiëren Eindtoets taalverzorging streefniveau als een indicator voor leerlingen in groep 8 die op de eindtoets een taalvaardigheidsscore van tenminste het streefniveau (2F) behaalden (bestand NSCHRWPO TAB 2014-2018, variabele WPOTAALTV).

Eindtoetsadvies vmbo-GL of hoger

We definiëren Eindtoetsadvies vmbo-GL of hoger als een indicator voor leerlingen in groep 8 die een eindtoetsscore behaalden dat overeenkwam met een toetsadvies voor het best passende brugklatype van tenminste vmbo gemengde leerweg (bestand NSCHRWPO TAB 2014-2018, variabele WPOTOETSADVIES).

Eindtoetsadvies havo of hoger

We definiëren Eindtoetsadvies havo of hoger als een indicator voor leerlingen in groep 8 die een eindtoetsscore behaalden dat zorgde voor een toetsadvies voor het best passende brugklatype van tenminste havo (bestand INSCHRWPO TAB 2014-2018, variabele WPOTOETSADVIES).

Eindtoetsadvies vwo

We definiëren Eindtoetsadvies vwo als een indicator voor leerlingen in groep 8 die een eindtoetsscore behaalden dat zorgde voor een toetsadvies voor het best passende brugklatype van vwo (bestand INSCHRWPO TAB 2014-2018, variabele WPOTOETSADVIES).

Schooladvies vmbo-GL of hoger

We definiëren Schooladvies vmbo-GL of hoger als een indicator voor leerlingen in groep 8 die een definitief schooladvies voor het best passende brugklatype ontvingen van tenminste vmbo gemengde leerweg (bestand INSCHRWPOTAB 2014-2018, variabelen WPOADVIESVO, WPOADVIESVO & WPOADVIESHERZ).

Schooladvies havo of hoger

We definiëren Schooladvies havo of hoger als een indicator voor leerlingen in groep 8 die een definitief schooladvies voor het best passende brugklatype ontvingen van tenminste havo (bestand INSCHRWPOTAB 2014-2018, variabelen WPOADVIESVO & WPOADVIESVO & WPOADVIESHERZ).

Schooladvies vwo

We definiëren Schooladvies vwo als een indicator voor leerlingen in groep 8 die een definitief schooladvies voor het best passende brugklatype ontvingen van vwo (bestand INSCHRWPOTAB 2014-2018, variabelen WPOADVIESVO & WPOADVIESVO & WPOADVIESHERZ).

Schooladvies lager dan eindtoetsadvies

We definiëren Schooladvies lager dan eindtoetsadvies als een indicator voor leerlingen in groep 8 die een schooladvies hebben dat tenminste één niveau lager is dan het eindtoetsadvies (bestand INSCHRWPOTAB 2014-2018, variabelen WPOTOETSADVIES, WPOADVIESVO & WPOADVIESVO). In appendix C bevindt zich een tabel voor de bepaling voor schooladvies lager dan eindtoetsadvies.

Schooladvies hoger dan eindtoetsadvies

We definiëren Schooladvies hoger dan eindtoetsadvies als een indicator voor leerlingen in groep 8 die een schooladvies hebben dat tenminste één niveau hoger is dan het eindtoetsadvies (bestand INSCHRWPOTAB 2014-2018, variabelen WPOTOETSADVIES, WPOADVIESVO & WPOADVIESVO). In appendix C bevindt zich een tabel voor de bepaling voor schooladvies hoger dan eindtoetsadvies.

Zorgkosten

We definiëren Zorgkosten als het gemiddelde totale zorgkosten (prijspeil van 2018), vergoed vanuit de Zorgverzekeringswet, van leerlingen in groep 8 in het kalenderjaar dat ze in groep 8 zaten. Alle zorgkosten gemeten in de jaren 2014 en 2017 zijn gecorrigeerd voor inflatie volgens het prijspeil van 2018.

We berekenen de totale jeugdzorgkosten door de volgende kosten bij elkaar op te tellen minus het inschrijftarief bij de huisarts (variabelen ZVWKGEBOORTEZORG + NOPZVWKHUISARTSINSCHRIJF). We halen de geboortezorg eraf, omdat deze kosten alleen voor vrouwen gelden. We nemen geboortezorgkosten niet mee om vergelijking tussen mannen en vrouwen mogelijk te maken. We trekken ook het inschrijftarief bij de huisarts af van de zorgkosten, omdat sommige huisartsen een hoger inschrijftarief rekenen dan andere.

Jeugdbescherming

We definiëren Jeugdbescherming als een indicator voor leerlingen in groep 8 met een jeugdbeschermingsmaatregel in het kalenderjaar dat ze in groep 8 zaten (bestand JGDBESCHERMBUS 2015-2019). Het gaat om ondertoezichtstelling, voorlopige ondertoezichtstelling, voogdij, voorlopige voogdij en tijdelijke voogdij. Uitzondering: voor kinderen die in 2014 de eindtoets in groep 8 deden, gebruiken we JGDBESCHERMBUS 2015, omdat JGDBESCHERMBUS pas beschikbaar is vanaf 2015.

Woonoppervlak per lid huishouden

We definiëren Woonoppervlak per lid huishouden als het gemiddelde woonoppervlak per lid van het huishouden van leerlingen in groep 8. We meten het woonoppervlak per lid op 1 januari van in het kalenderjaar dat leerlingen in groep 8 zaten. We berekenen het woonoppervlak per lid door het totaal woonoppervlak (LEVCYCLWOONNIETWOONBUS 2014-2018, VBOOPPERVLAKTE) te delen door het aantal bewoners per huishouden (bestand EIGENDOMTAB 2014-2018, variabele AantalBewoners).

7. Pasgeborenen-BIG2

De uitkomstmaten van de leeftijdsgroep pasgeborenen-BIG2 zijn gebaseerd op gegevens van 1.476.282 kinderen die tussen 2008 en 2016 zijn geboren (bestand GBAPERSOONTAB 2018). We koppelen de pasgeborenen aan hun juridische ouders (bestand KINDOUDERTAB 2018) en excluseren leerlingen als de ouders jonger dan 15 of ouder dan 50 jaar oud waren op het moment van de geboorte van het kind). Gegevens over geslacht komen ook uit de Basisregistratie Personen 2018. We corrigeren hier niet voor kinderen die in een bepaalde periode niet in Nederland woonden, omdat de uitkomstmaten zijn gemeten tijdens de geboorte. We halen pasgeboren met zwangerschapsduur korter dan 23 weken (N = 4.198) en langer dan 42 weken (N = 12.488) uit de leeftijdsgroep. We excluseren ook sterfgevallen tot aan de zevende dag na geboorte (N = 2.167).

Woonadres

We wijzen pasgeborenen toe aan het adres van de woning waar ze op de dag van geboorte stonden ingeschreven (bestanden GBAADRESOBJECTBUS 2018 & VSLGWBTAB 2018). Via de Basisregistratie Adressen en Gebouwen verbonden we de adressen aan de gemeente (volgens de indeling van 2019) die hoorde bij het adres van de woning. Kinderen die op de dag van geboorte in de gemeente Amsterdam woonden wijzen we toe aan stadsdelen en gebieden in Amsterdam (zie Appendix B).

Huishoudinkomen moeder

We koppelen gegevens over het huishoudinkomen van de moeder om het gemiddelde huishoudinkomen te meten (bestand INHATAB 2014-2018, variabele INHBRUTINKH). We berekenen eerst het gemiddeld huishoudinkomen van de moeder over de jaren 2014 en 2018, gecorrigeerd voor inflatie volgens het prijspeil van 2018. Het huishoudinkomen van de moeder wordt gemaximeerd op 1,2 miljoen euro; d.w.z. alle inkomens hoger dan 1,2 miljoen euro worden gelijkgesteld aan 1,2 miljoen euro. Negatief inkomen, bijvoorbeeld voor zelfstandige ondernemers of door verrekeningen met de Belastingdienst, is meegenomen bij het berekenen van het gemiddeld huishoudinkomen van de moeder. Bij het ontbreken van een huishoudinkomen van de moeder in een of meerdere jaren middelen we het huishoudinkomen over de resterende jaren. We gebruiken het huishoudinkomen van de moeder vanwege consistentie met de pasgeborenen-sterfte leeftijdsgroep.

Migratieachtergrond

We rapporteren resultaten apart voor mensen zonder migratieachtergrond en voor de vier niet-westerse migratieachtergronden, tot en met de derde generatie, die in Nederland het vaakst voorkomen – Marokko, Turkije, Suriname en de Antillen (oude definitie). Voor dertigers met een andere migratieachtergrond worden de resultaten niet apart gerapporteerd. Gegevens over migratieachtergrond komen uit de Basisregistratie Personen 2018.

Bij migratieachtergrond wordt er onderscheid gemaakt tussen kinderen die zelf in het buitenland zijn geboren (de eerste generatie), kinderen van wie tenminste één ouder in het buitenland is geboren (de tweede generatie), en kinderen van wie tenminste één ouder de tweede generatie heeft en het kind zelf in Nederland geboren is (de derde generatie).

Bij het bepalen van de migratieachtergrond voor de tweede generatie hanteerden we de CBS-definitie die tot en met 2020 gold: als beide ouders in Nederland zijn geboren krijgt, het kind een Nederlandse migratieachtergrond. Als ten minste één ouder in het buitenland is geboren, dan is dat land als migratieachtergrond toegekend. Als vader en moeder elk in een ander land, maar buiten Nederland, zijn geboren dan is het geboorteland van de moeder als migratieachtergrond toegekend. Als tenminste één ouder in het buitenland is geboren, maar het kind in Nederland is geboren, dan heeft het kind een tweede generatie-migratieachtergrond.

Bij het bepalen van de migratieachtergrond voor de derde generatie hanteren we de volgende definitie: indien één ouder een tweede generatie-migratieachtergrond heeft is en het kind in Nederland is geboren, dan heeft het kind een derde generatie-migratieachtergrond, op basis van het land van de migratieachtergrond van de ouder met de niet-Nederlandse migratieachtergrond. Als beide ouders een tweede generatie-migratieachtergrond hebben en het kind in Nederland is geboren, dan krijgt het kind de migratieachtergrond van de moeder.

Type huishouden

Om te bepalen of kinderen zijn opgegroeid in een eenoudergezin of tweeoudergezin koppelen we de kinderen aan het type huishouden (bestand GBAHUISHOUDENSBUS 2018, variabele TYPHH). We stellen vast of kinderen op de dag van geboorte (het meetmoment van waar het kind woont) o in een huishouden met één ouder of twee ouders wonen. Eenouderhuishouden zijn huishouden die bestaan uit één ouder met één of meer thuiswonende kinderen. Tweeoudergezinnen zijn huishouden die bestaan uit twee personen die met elkaar gehuwd zijn, een samenwoonrelatie hebben maar niet met elkaar gehuwd zijn of een partnerschapsregistratie hebben gesloten, en één of meer thuiswonende kinderen hebben.

Opleiding ouders

We definiëren Opleiding ouders als de hoogst behaalde opleiding van één van de ouders. Voor de opleiding ouders hebben we drie categorieën: wo, hbo, en geen wo en hbo (bestand HOOGSTEOPLTAB). Gegevens over middelbaar beroepsonderwijs (mbo) zijn pas beschikbaar vanaf 2004, waardoor we geen categorie voor mbo konden definiëren. We kunnen het opleidingsniveau van de ouders alleen vaststellen voor de jongere geboortecohorten (groep 8 en pasgeborenen), omdat de gegevens over de opleidingen van ouders pas beschikbaar zijn vanaf 1983 voor wo en vanaf 1986 voor hbo.

Uitkomstmaten

Voor de leeftijdsgroep pasgeboren-BIG2 gebruiken we twee uitkomstmaten gemeten op de dag van geboorte van het kind (zie Tabel 2). We meten deze uitkomstmaten in de jaren 2008 en 2016.

Laag geboortegewicht

We definiëren Laag geboortegewicht als een indicator voor pasgeborenen die een geboortegewicht in de lichtste tien procent van de kinderen met hetzelfde geslacht en dezelfde zwangerschapsduur volgens de Perined Hoftiezer geboortegewichtcurven (bestand PRNL 2008-2016, variabelen Gewichtkind_ruw & Amdd). Bron van de geboortegewichtcurven: <https://www.perined.nl/geboortegewichtcurven>

Vroeggeboorte

We definiëren Vroeggeboorte als een indicator voor pasgeborenen met een zwangerschapsduur korter dan 37 weken (bestand PRNL 2008-2016, variabele Amdd).

8. Pasgeborenen-sterfte

De uitkomstmaten van de leeftijdsgroep pasgeborenen- sterfte zijn gebaseerd op gegevens van 1.500.150 kinderen die tussen 2008 en 2016 zijn geboren (bestand PRNL 2008-2016). De reden dat we de Perinatale Registratie Nederland gebruiken als uitgangspunt in plaats van Basisregistratie Personen, is omdat de Basisregistratie Personen geen doodgeborenen bevat. We excluderen pasgeborenen als de moeder jonger dan 15 of ouder dan 50 jaar oud waren op het moment van de geboorte van het kind). Gegevens over geslacht komen ook uit Perinatale Registratie Nederland. We corrigeren hier niet voor kinderen die in een bepaalde periode niet in Nederland woonden, omdat de uitkomstmaten zijn gemeten binnen een jaar na geboorte. We halen pasgeboren met zwangerschapsduur korter dan 23 weken (N = 4.198) en langer dan 42 weken (N = 12.488) uit de leeftijdsgroep.

Woonadres

We wijzen pasgeborenen toe aan het adres van de woning waar ze op de dag van geboorte stonden ingeschreven (bestanden GBAADRESOBJECTBUS 2018 & VSLGWBTAB 2018). Voor doodgeborenen die geen adres van de woning hebben, gebruiken we het adres van de woning van de moeder op de dag van geboorte. Via de Basisregistratie Adressen en Gebouwen verbonden we de adressen aan de gemeente (volgens de indeling van 2019) die hoorde bij het adres van de woning. Kinderen en moeders (voor de doodgeborenen) die op de dag van geboorte in de gemeente Amsterdam woonden wijzen we toe aan stadsdelen en gebieden in Amsterdam (zie Appendix B).

Huishoudinkomen moeder

We koppelen gegevens over het huishoudinkomen van de moeder om het gemiddelde huishoudinkomen te meten (bestand INHATAB 2014-2018, variabele INHBRUTINKH). We berekenen eerst het gemiddeld huishoudinkomen van de moeder over de jaren 2014 en 2018, gecorrigeerd voor inflatie volgens het prijspeil van 2018. Het huishoudinkomen van de moeder wordt gemaximeerd op 1,2 miljoen euro; d.w.z. alle inkomens hoger dan 1,2 miljoen euro worden gelijkgesteld aan 1,2 miljoen euro. Negatief inkomen, bijvoorbeeld voor zelfstandige ondernemers of door verrekeningen met de Belastingdienst, is meegenomen bij het berekenen van het gemiddeld huishoudinkomen van de moeder. Bij het ontbreken van een huishoudinkomen in een of meerdere jaren middelen we het huishoudinkomen over de resterende jaren.

*We kunnen hier niet het gemiddelde gezamenlijke inkomen van de ouders berekenen, omdat we geen gegevens hebben over juridische vaders voor doodgeborenen.

Migratieachtergrond

We rapporteren resultaten apart voor mensen zonder migratieachtergrond en voor de vier niet-westerse migratieachtergronden, tot en met de derde generatie, die in Nederland het vaakst voorkomen – Marokko, Turkije, Suriname en de Antillen (oude definitie). Voor dertigers met een andere migratieachtergrond worden de resultaten niet apart gerapporteerd. Gegevens over migratieachtergrond komen uit de Basisregistratie Personen 2018.

Bij migratieachtergrond wordt er onderscheid gemaakt tussen kinderen die zelf in het buitenland zijn geboren (de eerste generatie), kinderen van wie tenminste één ouder in het buitenland is geboren (de tweede generatie), en kinderen van wie tenminste één ouder de tweede generatie heeft en het kind zelf in Nederland geboren is (de derde generatie).

Bij het bepalen van de migratieachtergrond voor de tweede generatie hanteerden we de CBS-definitie die tot en met 2020 gold: als beide ouders in Nederland zijn geboren krijgt, het kind een Nederlandse migratieachtergrond. Als ten minste één ouder in het buitenland is geboren, dan is dat land als migratieachtergrond toegekend. Als vader en moeder elk in een ander land, maar buiten Nederland, zijn geboren dan is het geboorteland van de moeder als migratieachtergrond toegekend. Als tenminste één ouder in het buitenland is geboren, maar het kind in Nederland is geboren, dan heeft het kind een tweede generatie-migratieachtergrond.

Bij het bepalen van de migratieachtergrond voor de derde generatie hanteren we de volgende definitie: indien één ouder een tweede generatie-migratieachtergrond heeft is en het kind in Nederland is geboren, dan heeft

het kind een derde generatie-migratieachtergrond, op basis van het land van de migratieachtergrond van de ouder met de niet-Nederlandse migratieachtergrond. Als beide ouders een tweede generatie-migratieachtergrond hebben en het kind in Nederland is geboren, dan krijgt het kind de migratieachtergrond van de moeder.

Type huishouden

Om te bepalen of kinderen zijn opgegroeid in een eenoudergezin of tweeoudergezin koppelen we de kinderen aan het type huishouden (bestand GBAHUISHOUDENSBUS 2018, variabele TYPHH). We stellen vast of kinderen op de dag van geboorte (het meetmoment van waar het kind woont) in een huishouden met één ouder of twee ouders wonen. Eenouderhuishouden zijn huishouden die bestaan uit één ouder met een of meer thuiswonende kinderen. Tweeoudergezinnen zijn huishouden die bestaan uit twee personen die met elkaar gehuwd zijn, een samenwoonrelatie hebben maar niet met elkaar gehuwd zijn of een partnerschapsregistratie hebben gesloten, en één of meer thuiswonende kinderen hebben.

Opleiding ouders

We definiëren Opleiding ouders als de hoogst behaalde opleiding van de moeder. Omdat we voor de pasgeboren-sterfte sample alleen moeders hebben, gebruiken we de hoogst behaalde opleiding van de moeder. Voor de opleiding ouders hebben we drie categorieën: wo, hbo, en geen wo en hbo (bestand HOOGSTEOPLTAB). Gegevens over middelbaar beroepsonderwijs (mbo) zijn pas beschikbaar vanaf 2004, waardoor we geen categorie voor mbo konden definiëren. We kunnen het opleidingsniveau van de ouders (in dit geval van de moeders) alleen vaststellen voor de jongere geboortecohorten (groep 8 en pasgeborenen), omdat de gegevens over de opleidingen van ouders pas beschikbaar zijn vanaf 1983 voor wo en vanaf 1986 voor hbo.

Uitkomstmaten

Voor de leeftijdsgroep pasgeboren- sterfte gebruiken we één uitkomstmaat, gemeten in het jaar vanaf de geboorte van het kind (zie Tabel 2). We meten deze uitkomstmaat voor geboorten tussen de jaren 2008 en 2016.

Zuigelingensterfte

We definiëren Zuigelingensterfte als een indicator voor pasgeborenen die overlijden tijdens de zwangerschap (PRNL 2008-2016) of binnen een jaar na de geboorte (<356 dagen) (bestanden DO 2008-2012, DOODOORZTAB 2013-2016 & GBAOVERLIJDENSTAB 2013-2016).

A. Appendix uitkomsten

Appendix tabel A1. Kenmerken van de uitkomstmaten

Nr.	Uitkomstmaat	Domein	Leeftijdgroep	Definitie	CBS microdata	CBS variabele
1	Persoonlijk inkomen	Inkomen en werk	Dertigers	Het gemiddelde bruto persoonlijk jaarinkomen in 2017 en 2018 (prijspeil van 2018).	INPATAB 2017-2018	INPPERSBRUT
2	Vast arbeidscontract	Inkomen en werk	Dertigers	Het percentage dertigers in loondienst dat geen contract voor onbepaalde tijd had in de langstlopende baan in 2017 en 2018.	SPOLISBUS 2017-2018	SCONTRACTSOORT
3	Gewerkte uren per week (werkenden)	Inkomen en werk	Dertigers	Het gemiddelde aantal gewerkte uren per week van dertigers in loondienst, berekend door het aantal gewerkte basisuren in 2017 en 2018 te delen door 104.	SPOLISBUS 2017-2018	SBASISUREN
4	Uurloon	Inkomen en werk	Dertigers	Het gemiddelde uurloon (prijspeil van 2018) van dertigers in loondienst, berekend door het basisloon over 2017-2018 te delen door het aantal gewerkte basisuren.	SPOLISBUS 2017-2018	SBASISLOON SBASISUREN
5	Bijstand	Inkomen en werk	Dertigers	Het percentage dertigers dat in december 2018 het meeste inkomen uit een bijstandsuitkering ontving.	SECMBUS 2018	SECM
6	Ziekte- of arbeidsongeschiktheidsuitkering	Inkomen en werk	Dertigers	Het percentage dertigers dat in december 2018 het meeste inkomen uit een ziekte- of arbeidsongeschiktheidsuitkering ontving.	SECMBUS 2018	SECM
7	Werkt	Inkomen en werk	Dertigers	Het percentage dertigers dat in december 2018 het meeste inkomen uit werk ontving.	SECMBUS 2018	SECM
8	Schulden	Inkomen en werk	Dertigers	Het gemiddelde van de totale schulden van het huishouden waartoe dertigers behoren in 2018.	VEHTAB 2018	VEHW1000VERH
9	Vermogen	Inkomen en werk	Dertigers	Het totale vermogen van het huishouden waartoe dertigers behoren in 2018.	VEHTAB 2018	VEHW1000VERH
10	Gebruikt medicijnen	Gezondheid en Welzijn	Dertigers	Het percentage van dertigers dat in 2018 gebruikt maakte van medicijnen, vergoed vanuit de Zorgverzekeringswet.	ZVWZORGKOSTEN-TAB 2018	ZVWKFARMACIE

11	Gebruikt ziekenhuiszorg	Gezondheid en Welzijn	Dertigers	Het percentage van dertigers dat in 2018 gebruikt maakte van ziekenhuiszorg, vergoed vanuit de Zorgverzekeringswet.	ZVWZORGKOSTEN-TAB 2018	ZVWKZIEKENHUIS
12	Geestelijke gezondheidszorg (basis)	Gezondheid en Welzijn	Dertigers	Het percentage van dertigers dat in 2018 gebruikt maakte van geestelijke gezondheidszorg (basis), vergoed vanuit de Zorgverzekeringswet.	ZVWZORGKOSTEN-TAB 2018	ZVWKGENBASGGZ
13	Geestelijke gezondheidszorg (specialistisch)	Gezondheid en Welzijn	Dertigers	Het percentage van dertigers dat in 2018 gebruikt maakte van geestelijke gezondheidszorg (specialistisch), vergoed vanuit de Zorgverzekeringswet.	ZVWZORGKOSTEN-TAB 2018	ZVWKSPECGGZ
14	Zorgkosten	Gezondheid en Welzijn	Dertigers	De gemiddelde totale zorgkosten, vergoed vanuit de Zorgverzekeringswet, in 2018.	ZVWZORGKOSTEN-TAB 2014-2018	ZVWKTOTAAL – (ZVWKGEBOORTE-ZORG + NOPZVWKHUIS-ARTSINSCHRIJF)
15	Diploma hbo of hoger	Onderwijs	Dertigers	Het percentage dertigers dat een hbo- of universitair diploma heeft behaald.	HOOGSTEOPLTAB 2014-2018	OPLNIVSOI2016AG G4HBMETNIRWO
16	Diploma universiteit	Onderwijs	Dertigers	Het percentage dertigers dat een universitair diploma heeft behaald.	HOOGSTEOPLTAB 2014-2018	OPLNIVSOI2016AG G4HBMETNIRWO
17	Eigen woning	Wonen	Dertigers	Het percentage dertigers met een koophuis in is eigenaar van een huis.	EIGENDOMTAB 2018	TypeEigendom
18	Startkwalificatie behaald	Onderwijs	21-jarigen	Het percentage 21-jarigen dat een startkwalificatie heeft behaald (havo, vwo, of mbo-niveau 2 of hoger).	HOOGSTEOPLTAB 2014-2018	OPLNIVSOI2016AG G4HGMETNIRWO
19	Hbo of hoger	Onderwijs	21-jarigen	Het percentage 21-jarigen dat een hbo- of universitaire opleiding heeft gevolgd.	HOOGSTEOPLTAB 2014-2018	OPLNIVSOI2016AG G4HGMETNIRWO
20	Universiteit	Onderwijs	21-jarigen	Het percentage 21-jarigen dat een universitaire opleiding heeft gevolgd.	HOOGSTEOPLTAB 2014-2018	OPLNIVSOI2016AG G4HGMETNIRWO
21	Volgt vmbo-GL of hoger	Onderwijs	16-jarigen	Het percentage 16-jarigen dat tenminste vmbo gemengde leerweg of hoger heeft gevolgd.	INSCHRWPO TAB 2014-2018	OPLNIVSOI2016AG G4HGMETNIRWO
22	Volgt havo of hoger	Onderwijs	16-jarigen	Het percentage 16-jarigen dat tenminste havo heeft gevolgd.	INSCHRWPO TAB 2014-2018	OPLNIVSOI2016AG G4HGMETNIRWO
23	Volgt vwo	Onderwijs	16-jarigen	Het percentage 16-jarigen dat vwo heeft gevolgd.	INSCHRWPO TAB 2014-2018	OPLNIVSOI2016AG G4HGMETNIRWO
24	Zorgkosten	Gezondheid en Welzijn	16-jarigen	Gemiddelde totale zorgkosten, vergoed vanuit de Zorgverzekeringswet, van 16-jarigen in het jaar dat zij 16 werden.	ZVWZORGKOSTEN-TAB 2014-2018	Som van ZVW zorgkosten

25	Jeugdbescherming	Gezondheid en Welzijn	16-jarigen	Het percentage 16-jarigen met een jeugdbeschermingsmaatregel in het jaar dat ze 16 werden.	JGDBESCHERMBUS 2015-2018	-
26	Woonoppervlak per lid	Wonen	16-jarigen	Het gemiddelde woonoppervlak per lid van het huishouden van 16-jarigen.	EIGENDOMTAB 2014-2018	VBOOPPERVLAKTE AantalBewoners
27	Eindtoets lezen streefniveau	Onderwijs	Leerlingen groep 8	Het percentage leerlingen in groep 8 met een leesvaardigheid score van tenminste het streefniveau (2F) op de eindtoets.	INSCHRWPOTAB 2014-2018	WPOTAALLV
28	Eindtoets rekenen streefniveau	Onderwijs	Leerlingen groep 8	Het percentage leerlingen in groep 8 met een rekenscore van tenminste het streefniveau (1S of 2F) op de eindtoets.	INSCHRWPOTAB 2014-2018	WPOREKENEN
29	Eindtoets taalverzorging streefniveau	Onderwijs	Leerlingen groep 8	Het percentage leerlingen in groep 8 met een taalvaardigheidsscore van tenminste het streefniveau (2F) op de eindtoets.	INSCHRWPOTAB 2014-2018	WPOTAALTV
30	Eindtoetsadvies vmbo-GL of hoger	Onderwijs	Leerlingen groep 8	Het percentage leerlingen in groep 8 met een eindtoetsadvies van tenminste vmbo gemengde leerweg.	INSCHRWPOTAB 2014-2018	WPOTOETSADVIES
31	Eindtoetsadvies havo of hoger	Onderwijs	Leerlingen groep 8	Het percentage leerlingen in groep 8 met een eindtoetsadvies van tenminste havo.	INSCHRWPOTAB 2014-2018	WPOTOETSADVIES
32	Eindtoetsadvies vwo	Onderwijs	Leerlingen groep 8	Het percentage leerlingen in groep 8 met een eindtoetsadvies van vwo.	INSCHRWPOTAB 2014-2018	WPOTOETSADVIES
33	Schooladvies vmbo-GL of hoger	Onderwijs	Leerlingen groep 8	Het percentage leerlingen in groep 8 met een schooladvies van tenminste vmbo gemengde leerweg.	INSCHRWPOTAB 2014-2018	WPOADVIESVO WPOADVIESHERZ
34	Schooladvies havo of hoger	Onderwijs	Leerlingen groep 8	Het percentage leerlingen in groep 8 met een schooladvies van tenminste havo.	INSCHRWPOTAB 2014-2018	WPOADVIESVO WPOADVIESHERZ
35	Schooladvies vwo	Onderwijs	Leerlingen groep 8	Het percentage kinderen met een schooladvies van vwo.	INSCHRWPOTAB 2014-2018	WPOADVIESVO WPOADVIESHERZ
36	Schooladvies lager dan eindtoetsadvies	Onderwijs	Leerlingen groep 8	Het percentage leerlingen in groep 8 met een schooladvies dat tenminste één niveau lager is dan het eindtoetsadvies.	INSCHRWPOTAB 2014-2018	WPOADVIESVO WPOADVIESHERZ WPOTOETSADVIES
37	Schooladvies hoger dan eindtoetsadvies	Onderwijs	Leerlingen groep 8	Het percentage leerlingen in groep 8 met een schooladvies dat tenminste één niveau hoger is dan het eindtoetsadvies.	INSCHRWPOTAB 2014-2018	WPOADVIESVO WPOADVIESHERZ. WPOTOETSADVIES
38	Zorgkosten	Gezondheid en Welzijn	Leerlingen groep 8	Gemiddelde totale zorgkosten, vergoed vanuit de Zorgverzekeringswet, van leerlingen in groep 8 in het kalenderjaar waarin zij de eindtoets deden.	ZVWZORGKOSTEN-TAB 2014-2018	Som van ZVW zorgkosten

39	Jeugdbescherming	Gezondheid en Welzijn	Leerlingen groep 8	Het percentage leerlingen in groep 8 met een jeugdbeschermingsmaatregel in het kalenderjaar van de eindtoets in groep 8.	JGDBESCHERMBUS 2015-2018	-
40	Woonoppervlak per lid huishouden	Wonen	Leerlingen groep 8	Het gemiddelde woonoppervlak per lid van het huishouden van leerlingen in groep 8	EIGENDOMTAB 2014-2018	VBOOPPERVLAKTE AantalBewoners
41	Laag geboortegewicht	Gezondheid en Welzijn	Pasgeborenen	Het percentage pasgeborenen met een geboortegewicht in de lichtste tien procent van de kinderen met hetzelfde geslacht en dezelfde zwangerschapsduur volgens de Perined geboortegewichtcurven.	PRNL 2018-2016	Gewichtkind_ruw Geslachtkind Amdd
42	Vroeggeboorte	Gezondheid en Welzijn	Pasgeborenen	Het percentage pasgeborenen met een zwangerschapsduur korter dan 37 weken.	PRNL 2018-2016	Amddd
43	Zuigelingensterfte	Gezondheid en Welzijn	Pasgeborenen	Het percentage pasgeborenen dat overlijdt tijdens de zwangerschap of binnen een jaar na de geboorte.	DO DOODOORZTAB GBAOVERLIJDENS- TAB	OVLDA OVLMD OVLJR

B. Appendix geografie

Tabel B1. Gebieden van het dashboard

Naam	Type
Nederland	Nederland
Metropool Amsterdam	Metropool Amsterdam
Aalsmeer	Gemeente
Almere	Gemeente
Amstelveen	Gemeente
Amsterdam	Gemeente
Beemster	Gemeente
Beverwijk	Gemeente
Blaricum	Gemeente
Bloemendaal	Gemeente
Diemen	Gemeente
Edam-Volendam	Gemeente
Gooise Meren	Gemeente
Haarlem	Gemeente
Haarlemmermeer	Gemeente
Heemskerk	Gemeente
Heemstede	Gemeente
Hilversum	Gemeente
Huizen	Gemeente
Landsmeer	Gemeente
Laren	Gemeente
Lelystad	Gemeente
Oostzaan	Gemeente
Ouder-Amstel	Gemeente
Purmerend	Gemeente
Uitgeest	Gemeente
Uithoorn	Gemeente
Velsen	Gemeente
Waterland	Gemeente
Weesp	Gemeente
Wijdmeren	Gemeente
Wormerland	Gemeente
Zaanstad	Gemeente
Zandvoort	Gemeente
Centrum	Stadsdeel
Nieuw-West	Stadsdeel
Noord	Stadsdeel

Oost	Stadsdeel
West	Stadsdeel
Zuid	Stadsdeel
Zuidoost	Stadsdeel
Bijlmer-Centrum, Amstel III	Gebied
Bijlmer-Oost	Gebied
Bos en Lommer	Gebied
Buitenveldert, Zuidas	Gebied
Centrum-Oost	Gebied
Centrum-West	Gebied
De Aker, Sloten, Nieuw-Sloten	Gebied
De Pijp, Rivierenbuurt	Gebied
Gaasperdam, Driemond	Gebied
Geuzenveld, Slotermeer, Sloterdijken	Gebied
IJburg, Zeeburgereiland	Gebied
Indische Buurt, Oostelijk Havengebied	Gebied
Noord-Oost	Gebied
Noord-West	Gebied
Osdorp	Gebied
Oud West, De Baarsjes	Gebied
Oud-Noord	Gebied
Oud-Oost	Gebied
Oud-Zuid	Gebied
Slotervaart	Gebied
Watergraafsmeer	Gebied
Westerpark	Gebied

Bron

Indeling van metropoolregio Amsterdam: <https://www.metropoolregioamsterdam.nl/over-mra/>

Indeling van gebieden en stadsdelen in Amsterdam: <https://maps.amsterdam.nl/gebiedsindeling/>

C. Appendix Schooladvies & eindtoetsadvies

Tabel C1. Bepaling voor schooladvies hoger of lager dan eindtoetsadvies

Voortgezet onderwijs	10 Praktijk-onderwijs	11 Pro t/m VMBO-BL	20 VMBO BL	22 VMBO BL t/m VMBO KL	30 VMBO KL	34 VMBO KL t/m VMBO TL	42 VMBO GL t/m VMBO TL	44 VMBO GL t/m HAVO	60 HAVO	61 HAVO-VWO	70 VWO
01 VSO											
10 Praktijkonderwijs											
20 VMBO BL											
21 VMBO BL, met LWOO											
22 VMBO BL t/m VMBO KL											
23 VMBO BL t/m VMBO KL, met LWOO											
30 VMBO KL											
31 VMBO KL met LWOO											
32 VMBO KL t/m VMBO GL											
33 VMBO KL t/m VMBO GL, met LWOO											
34 VMBO KL t/m VMBO TL											
35 VMBO KL t/m VMBO TL, met LWOO											
40 VMBO GL											
41 VMBO GL, met LWOO											

42 VMBO GL t/m VMBO TL											
43 VMBO GL t/m VMBO TL, met LWOO											
44 VMBO GL t/m HAVO											
50 VMBO TL											
51 VMBO TL, met LWOO											
52 VMBO TL t/m HAVO											
60 HAVO											
61 HAVO-VWO											
70 VWO											

- Blauwe vakjes = schooladvies is hoger dan eindtoetsadvies
- Oranje vakjes = schooladvies is lager dan eindtoetsadvies
- Witte vakjes = schooladvies en eindtoetsadvies zijn hetzelfde
- Horizontale kolom (in het groen) = eindtoetsadvies (WPOTOETSADVIES)
- Verticale kolom (in het groen) = schooladvies (WPOADVIESVO & WPOADVIESHERZ)